

Forfatter: Arrebo, Anders

Titel: Pest-Pulver

Citation: Arrebo, Anders: "Pest-Pulver", i Arrebo, Anders: *Hexaëmeron. Lejlighedsdigte. Breve. Udg. af Vagn Lundgaard Simonsen. 1965*, udg. af VAGN LUNDGAARD SIMONSEN ; Jørgen Glahder , Munksgaard, 1965-83., s. 290. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-arrebo01val-shoot-workid108990/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Hexaëmeron. Lejlighedsdigte. Breve. Udg. af Vagn Lundgaard Simonsen. 1965

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

25. At straffe vdi din Vrede,
O HErrre du Aandelig Liff,
Met Rijsct vær ey til rede,
neddempe Kiødsens Kiff;
Et Hierte rocn
forry øß igien,
Aff Liffsens Kilde øß dugge,
Den Hellig Aand offuerskugge,
Met hans Krafft Balsomere
Vor Hierter, O JESu kiere.

26. O JESu Liffsens HErrre,
Vor Klippe oc høyste Bo,
Vilde du hoß øß være
Oc i øß bygge oc bo,
At wi met Glæde
Til din Dag øß berede,
Wi maatte met Ro oc Ljse
met Englene dig cuiglig prjse;
det vnde øß Gud allesammen
Ved JESum Christum. Amen.

Pest-Pulver,

Eller

PESTILENTZ FOR-

gift, Som i denne farlige, oc
megit skrøbelige tid, seckerligen, i Aan-
den oc Sandhed aff alle Guds Børn, in-
den oc vden Kircken, brugis kand, Pestilentzen der
met, enten slet at fordriffue oc forgiffue, eller
oc endelig, til en evig Sundhed
forvende.

*Ordinerit Aff*Anders Christensson Ar. *S. N.*

Naar der kommer en dyr Tid eller Pestilente, etc. Eller nogen Plage eller Siigdom, oc nogen da beder oc formaner dig, huad heller det er en Person for sig self, eller den heele Israel, de som formercke deris Plage, huer vdi sit Hierte, oc vdbrede sine Hænder til dit Huss, da vilt du høre i Himmelen, i det Sæde, som du boer, oc være Naadig, etc.

1. Reg. 8.

Tryckt i Kiøbenhaffn, Aff Salomone
Sartorio, 1618, in Decembri.

Efter som det lader sig daglig, jo mere oc mere ansee, at den rætfærdige Gud allerede for vore blodige oc waffbedne synders skyld, rætfærdigen hafuer iskenckt for oss, vore kiære Naboers til Bergen/ (offuer huilcke Gud sig endnu for Christi skyld naadelig forbarne) deris giffrige oc beske Pestilentis Beger, oc begynder nu der med, at gaa Bencken igiennem, bode her hoss oss vdi Trundhiems By, oc disligeste paa atskillige omliggende stiftens Ørter, saa wi arme Syndere oc Synderinder, en huer for sig, aldrig vide, huor snart Skaalen kand komme til oss, med bondfald oc berne at vddricke: Saa lader oss nu allesammen, i denne vor korte Tid betæncke, huad som mest tien til vor Fred, oc nu opløfte vore syndige Hierter, med Hænderne til den fortørnede Gud vdi Himmelen, oc vdøse med Suck oc Graad, paa vor Aandelig oc Legemlig Knæ, vor Hiertens Bøu for hannem, bedendis om Naaden, oc icke om rættten, i den HERRis Jesu Naffn, saaledis:

O HERRe, du store, forfærdelige, strenge oc rætfærdige Gud, Du Gud, som daglig truer, huesser suerdet, spender Buen, oc skiuder løß med jdel forgiftede Pile, som

10*

brydes i den Wgudeligis Hierte roed: Wi arme sinckende Adams oc Eva Børn, tuingis aff vor egen Samvittighed, næst dit Ord, vore gruelige Offuertrædelsr at bekiende, anklagendis oc dømmendis oss selff, at wi visselig met vore forgiftige oc wophørlige Synder, haffue nu anstuckit oc optendt den forgiftige Pestilentis Ild oc Luft, offuer oss oc vore Børn, som er allerede, efter Jeremia Ord, indkommen igiennem vore Vinduer, oc indkroben vdi vore Boliger, at vdrydde oc fortare Børnene paa Gaderne, ja Vnge oc Gamle aff Straderne. Til saadan nærværende Landplage, oc skarpe Dødsens Rijß, bekiende wi rundt vd, ingen anden Aarsag at være, end vore wtallige Synder, oc gruelig Wtacknemmelighed, mod dig vor HERRe oc Gud, for huileket wi nu maa skamme oss, Men, efterdi Du est icke mindre en Naadig oc Barmhiertig Fader, der sig offuer sine arme Børn förbarmer, som en streng oc jffrig Gud, imod de Wbodferdige, Ja haffuer efterlat dig et Naffu aff Begyndelsen, at Du selff est den rette Barmhiertigheds Kilde, der Nat oc Dag rigelig offuerflyder, oc formaner oss selff met trøstige Læber, at wi vdi vor Nøds Dag skulle jligen søge til dig, oc finde jdel Naade oc offuerflødig Trøst for vor engstedde Siele: Saa træde wi nu frem, met sønderknusede Hierter, beklagendis vor Brøst oc groffue Forseelse imod dig, bedendis ydmygeligen oc hierteligen i din kiere Søns, vor HERRis Jesu Christi Naffu (for huileket Naffu, Synden oc alle Helfuedis Porte maa skelffue oc bugne) at du Dig, Faderlig, offuer oss dine fattige Børn, förbarme vil, alle vore blodige Synder, met deris velfortiente Straff, vdi det røde Haff, som er vdfloeden aff Jesu Christi Blodige Sijde, nedfordruckne, at de icke skulle regnis oss til Onde euindeligen, Oc at Du her efter formedelst Din Hellig Aand, vilt skabe et reent Hierte i oss, oc forny oss met en Ny viss Aand, som troliger Dig her efter tiene kand, i en Ny Lydighed oc Hellighed, som Dig er behagelig, alle voris Liffuis Dage. I synderlighed, O allerkieriste Himmelske Fader, holder vore Hierter dig dine egne Ord fore: Naar

HERREN din GVD, for din Synds skyld, slaar dig met Pestilenz og brad Død, og du da søger hannem, Der, som hand haaffuer stiftet sit Naaffus Jhukommelse, (Det er i Jerusalem, og vdi sin Hellige Christelige Kircke) da vilt du lade dig finde, og Straffen Naadelig affuende: Saa søge vi dig nu vdi dette vort Jerusalem, met Hierte og Mund bedendis, at du for samme din Søns JEsu Christi, vor eeniste Forløseris skyld, enten vilde dette nærværende forgifftige Pestilenzis Rijsz fra oss snarligen henvende, og befale din Engel sit skarpe Pest-Suerd vdi Balgen indsticke, eller oc Rijset saa mildelig forvege oc forlindre, at det kand være oss taaligt oc lideligt: Paa det din lille Hiord boss oss, vdi Kircker oc Scholer, samt anden Borgerlig oc Naboerlig *Disciplin* oc *Ærbarhed*, icke skal slet vndergaa oc nedleggis. O Du leffuende Kilde, See nu til oss arme halffidøde Syndere, met saadanne Naadsens Øyen, som du ansaa *Mariam Magdalenam*, S. Peder vdi Salen, Røffueren paa Kaarsit, oc ryck oss icke bort mit vdi vore Dage, men lad oss endnu noget lidet offuerbliffue, oc Synden begræde, før du forsender oss til det mørcke Land, som er betalt met dedsens Skugge. O tangmodige Jesu Christe, forsøg endnu dit Figentræ hoss oss en liden tid, om det (maa skee) her effter vil bære fruct, før du det slet affhugger. Thi HERre, huo kand prijse dig vdi Graffuen, oc berømme dig vdi Helffuende? Du trofaste Gud, vi befale oss allesammen til siel oc Liff, vdi dine evige Hænder, gjør met oss dine fattige Faar, effter din Faderlig vilie, alloeniste forkast oss icke fra dit Ansiet evindeligen, men vær vred paa oss en liden tid, oc vend om igien met cuig Barmhiertighed, oc gør endelig saadan vdgang paa Fristelsen, at vi den kunde taale, huad heller det skal være til Liffuit, eller Døden met oss. Saa ville vi met *Maria*, lade vort *Magnificat* oc Loffsang klinge for dig, met *Debora* oc *Barack* glædeligen siunge: Loffuit være HERren, at Israel er bleffuen frj igjen: Met *David* berømme; Wi haaffue oc en Gud som hjælper, oc en HERre som redder fra Døden; *Item*: Loffuet være Gud

(met Paulo) som haffuer giffuit oss Seyer, ved JESUM Christum vor HERRE. Dette, met alt oss til siel oc Liff gaffnligt være kand, giff du oss, O allerkeriste himmelske Fader, for din elskelige Søns vor broders Jesu Christi skyld; Siger alle aff hiertet, Amen, Amen.

Efterfølger en Christelig Bedepsalme, aff Bønen vddragen, oc til samme Brug henrictet, kand siungis, som: Fader vor vdi Himmerig, etc.

1. **O** HÈrre, du stor' oc strenge Gud,
Som truer daglig dem, din bud
Ey holde vil met Suerd oc strid,
Met Hungers Nød oc dyren Tid,
Met Pestilenz oc hastig Død,
En ond Afgang oc euig Glød.

2. Wi arme stinckend' Adams Børn
Ey andet gjør, end dig fortørn,
Thi kommer du met Hug oc Rijß,
Oc gjør vor arme Krop til Prijß,
Met Pestilenz oss legger ned,
At huden Kind der blegner ved.

3. Men hør harmhertig Fader kier,
Du kalder til dig all' oc huer,
Som er bestedt i Angst oc Nød,
Oc loffuer dem for Christi Død,
At du vilt deris Synd forlade,
Oc frelse saa aff alskens vaade.

4. Thi løb' wi nu vdi din Fauffn,
Oc bede dig i Jesu Naffn,
Forlad oss Synden Fader blid,
Forkast oss ey til euig Tid,
Lad Naaden stor for Rættten gaa,
Naar du oss monne tuct' oc slaa.

5. Vend fra oss nu dit gifttig Suerd,
Du oss med truer all' oc huer,
Den fule Pestilentzis stanck,
Lad den oss icke giøre kranck,
Befal din Engel sticke ind
Sit Suerd i Balgen, mild i Sind.

6. At wi ey slet skull' vndergaa,
Din Kirck' oc Skole øde staa,
Oc fra huer andre ryckis hen,
Her aldrig findis mer' igien,
Oc loffue dig i Kircken ret,
Om du oprycker Roden slet.

7. O du langmodig Jesu Christ,
Forbed oss hoss din Fader vist,
Forsøg endnu dit Figentrae,
En liden stund, met Naad' ansee,
Om det vil bære bedre fruct,
Oc giffue fra sig søder Luct.

8. Da skalt du hør' i vore Land,
I Byer, Gaard', paa vilden strand,
Huor wi met David siunge vil,
Vor Gnd hand vaar met oss i Spil,
Oc hialp oss self fra Dødsens Nød,
Des skee ham tack, den HÉRre sød.
9. Wi vill' oc all' aff Synden staa,
Hielp oss wi det ret giøre maa,
Din hellig Aand lad staa oss bj,
Wi icke fald' i Syndsens Krj,
Men leffu' effter dit hellig' Bud,
Dig oc vor Næst' ey giør' imod.
10. O du trofaste HÉRre sand,
Vor Hustru, Børn, vor Liff oc Aand
Befale wi i hænder din,
Du frelste oss fra euig Pjn,
Met Pjnen din oc haarden død,
Annam' oss derfor HÉRre sød.
11. At wi dig loffu' i Himmerig,
Om det ey skeer i Jorderig,
Oc der forsamlis all' igien
Hoss dig vor allerbeste Ven,
Oc bliffue saa til euig tid,
Hoss dig i Glæde, Fader blid.

12. Amen, Gud hør denne Bøn,
Ved Jesum Christ sin kiere Søn,
O Hellig Aand oss alle trøst,
Met Scriffens Honningsøde Røst,
Amen, siger Christus, det er Ja,
Huad i saa bede, skull' i faa.
AMEN,

Elisabeth Rosensparre

1. Vel mangel præctig Bygning staar
Med Spær oc Spire høye,
Der Skoven Rancke ofuergaar,
Førlyster Reisend Øye:
Vel mangel Lystgaard frydefuld,
Med Mayendesmer søde,
Hvor Blommen skin ofu'r røde Guld,
Kand vandre-Edling møde.
2. Vel hør is Fryd oc Fulcsang,
I Rosengarden grønne
Skøn Nachtergal med discant-klang
Med Røsten ofuerskønne,
Graa Irisk af sin kruset Hals,
Blandt Roser huud' oc røde,
Den Sisich oc har der til fals
Sin Stemme sucker-søde.
3. Dog saa jeg ny's it Rosen Spar,
It Rosensparre gfindre,
Med Rosenkrandsen høyt i Vær,
Fast meer i Øye tindre,
Oc i det Rosensparret Hus
Den Rosenkrantz beklædde,
Vaar skønne Blommer uden roes,
Vaar store Fryd oc Glæde.